

Yleishyödylliset ympäristö- ja ilmastoinvestoinnit - rahoitusinfo

– Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus Maaseuturahoitus

asiantuntijat Kukka Kukkonen ja Pirjo Onkalo,
Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus

16.9.2025 Teams

Tässä diasarjassa esitellään

- Millaisia ovat EU:n maaseuturahoituksen hanketuen yleishyödylliset ympäristö- ja ilmastoinvestoinnit
  - Mitä tarkoittaa yleishyödyllisyys
  - Rahoituksen kohteet ja tavoitteet
  - Esimerkkejä eri puolilta Suomea toteutuneista hankkeista
  - Rahoituksen ehdot
  - Tuen hakemisen käytännöt

Lisätietoja tuesta ja sen hakemisesta saat ottamalla yhteyttä alueelliseen ELY-keskukseen:

[Pohjois-Pohjanmaa - ELY-keskus \(ely-keskus.fi\)](https://ELY-keskus.fi)

©maaseutuverkosto
Kuvaaja: Heli Sorjonen

Maaseuturahastosta voidaan rahoittaa monenlaisia yleishyödyllisiä ympäristö- ja ilmastoinvestointeja

Yleishyödyllisyys tarkoittaa ympäristö- ja ilmasto investoinneissa:

- hankkeet eivät ole yksityisen maanomistajan tai yrityksen tuotantotoimintaan liittyviä investointeja vaan niissä hyötyjänä on ympäristön tilan parantuminen ja sitä kautta asukkaiden ja alueen toimijoiden sekä elinvoiman hyöty
- Investointi (kone/laite tai sähköinen alusta) tulee laajaan käyttöön (yhteiskäyttö/jakamistalous/seurantalaite) ja sillä ei tehdä bisnestä
- Kunnostettava alue tai rakennelma on hakijan omistuksessa tai pitkällä vuokrasopimuksella/käyttöoikeussopimuksella hallintaan saatu

Luonnon monimuotoisuutta lisäävät investoinnit

- Tuen kohteena voi olla investointi, jolla parannetaan maaseudun maisemanhoitoa ja maisemien säilyttämistä. Niiden avulla voidaan nopeuttaa ihmisen muokkaaman ympäristön palautumista mahdollisimman lähelle luonnontilaa tai turvata elinympäristöjen monimuotoisuutta eli lajien, kuten pölyttäjien, lintujen, maaperän eliöstöjen ja kasvien kirjoa.
- Investoinneissa voi olla mukana esimerkiksi talkoita, koneiden ja laitteiden hankintaa ja rakennelmia, joita tarvitaan esimerkiksi kylämaiseman kunnostamisessa, vieraslajien poistamisessa tai monimuotoisuuden edistämisestä kertovan puistoalueen rakentamisessa.

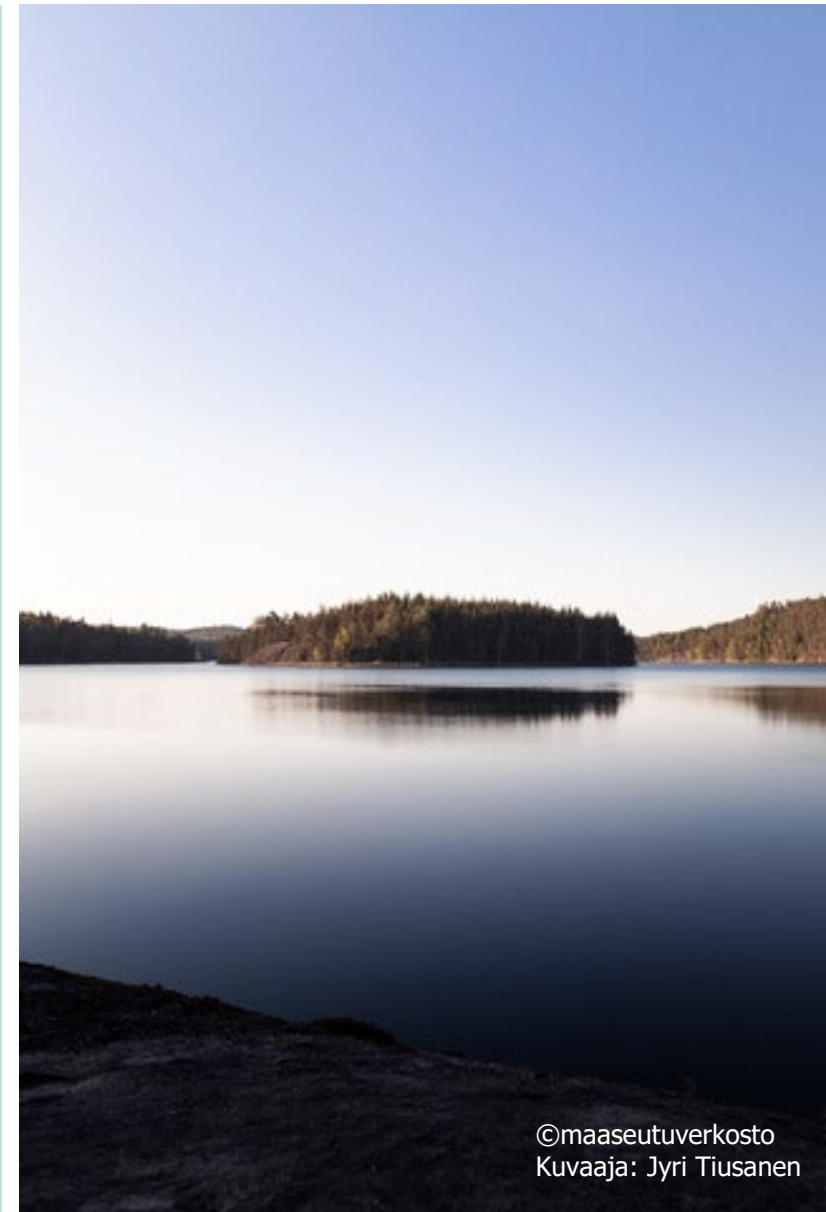
©maaseutuverkosto
Kuvaaja: Martina MotzBäuchel

Esimerkkejä luonnon monimuotoisuus -hankkeista

- ❑ Hankkeessa hankitaan **piennarmurskain** yleishyödylliseen käyttöön kulopeltojen ja viljelysteiden pientareiden hoitoon. Kyläalueella on laajoja sarkapelloja, jokivarressa reheviä ja monimuotoisia niittyjä sekä peltoaukeita ja lajistoltaan rikkaita perinnebiotooppialueita. Luonnon ja ihmisen vuorovaikutuksesta on syntynyt lajistoltaan monimuotoinen ja vyöhykkeinen kulttuurimaisema, jota uhkaa maataloustoiminnan vähentymisen myötä maisemanhoitotöiden vaativuus. Tavoitteena on kulttuurimaiseman säilyminen ja maatalousluonnon monimuotoisuuden vaaliminen. Hanke tukee valtakunnallisesti arvokkaan maisemanhoitoalueen hoidon jatkuvuutta. Hoidettu kylämaisema lisää myös asukkaiden viihtyvyyttä, ja parantaa kylämatkailun mahdollisuuksia. Hankenumero 295361
- ❑ Voimaa **vieraslajien torjuntaan** – luonnon monimuotoisuuden edistäminen Säkylässä. Hanke on Säkylän kunnan toteuttama kaksivuotinen kokonaisuus, jonka tavoitteena on torjua haitallisia vieraslajeja sekä turvata luonnon monimuotoisuutta, maisema-arvoja ja vesi- ja maaekosysteemien tilaa Säkylässä. Hankkeen keskeinen painopiste on Säkylän Pyhäjärven alueella, mutta toimenpiteet kohdistuvat myös muihin kunnan alueella sijaitseviin kohteisiin, joissa vieraslajiesiintymät ovat merkittäviä. Torjunta kohdistuu erityisesti jättipalsamiin, jättiputkeen ja isosorsimoon. Toimet toteutetaan vuosina 2025–2026 ja ne perustuvat aluekohtaiseen kartoitukseen ja suunnitteluun. Torjunta tehdään pääosin mekaanisesti (kitkentä, niitto, mahdollinen laidunnus), mutta tarvittaessa käytetään myös kemiallisia menetelmiä. Hankkeessa on tavoitteena pilotoida myös kesälampaiden laidunnusta torjuntamuotona tietyillä laajoilla kohteilla. Hankenumero 340748
- ❑ Etelä-Savon Koulutus Oy (Esedu) toteuttaa investointihankkeen, jossa pilotoidaan käytännön ennallistamistoimenpiteitä. Esedu on vahva ammatillinen kouluttaja ja kokenut hanketoimija, joka toimii tiiviissä yhteistyössä alueen yritysten, sidosryhmien ja metsäalan asiantuntijoiden kanssa. Hankkeen tavoitteena on kehittää osaamista ja konkreettisia toimintamalleja ennallistamis- ja luonnonhoitotöihin. Hankkeen tavoitteena on toteuttaa **10 ennallistamispiilottia ennallistamalla luontokohteita**. Tavoitteena on lisätä luonnon monimuotoisuutta, parantaa elinympäristöjä ja kestävää maankäyttöä. Hankenumero 310270
- ❑ Investoidaan **videokamera vaelluspoikasselvityksen tuottamiseksi ohitus-lisääntymisuoimissa tai pienissä luonnonuoimissa**. Myös voimaloiden yhteyteen rakennettavien ohitus-lisääntymisuoimien ja padonpoistojen suunnittelussa ja rakentamispäätöksistä yhtenä tärkeimmistä perusteista on uomien potentiaali tuottaa virtasukuisten kalojen poikasias. Tavoitteena on saada tietoa siitä, mitkä lajit käyttävät puroa lisääntymis-, ruokailu ja tai poikasalueena, ts. miten ohitusuoimat lisäävät virtavesiluonnon monimuotoisuutta. Hankenumero 310849

Investoinnit luonnonvarojen kestävään hoitoon

- Tavoitteena edistää ja parantaa vesien hoitoa ja kunnostamista. Investoinneilla voidaan kehittää ja pilotoida uusia menetelmiä, työkaluja ja toimintatapoja.
- Vesiensuojelukeinoja etsittäessä ja vesienhallintaa suunniteltaessa on huomioitava, että toimia ja niiden vaikutusta arvioidaan kokonaisvaltaisesti.
- Toteutetaan kansallista kiertotalousohjelmaa tukevia, luonnonvarojen hoitoon liittyviä investointeja, jotka edistävät kierrättämistä ja kiertotalouden ekosysteemien syntymistä.

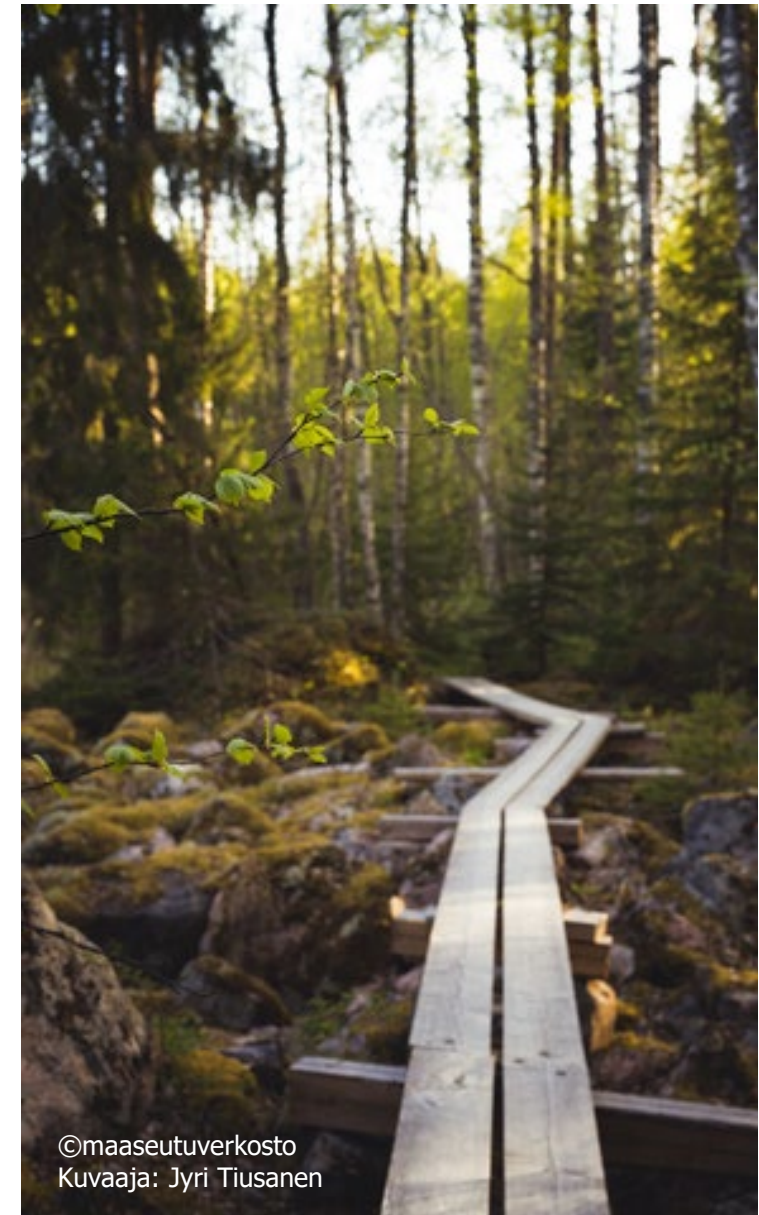
©maaseutuverkosto
Kuvaaja: Jyri Tiusanen

Esimerkkejä luonnonvarojen hoidon hankkeista

- ❑ Toteutetaan Suomessa uudenlainen **suojavyöhykekokeilu**, jossa kokeillaan miten integroitu suojavyöhyke toimii savimaalla maatalouden vesiensuojelurakenteena. Tällä suojavyöhykeratkaisulla saadaan vähennettyä kiintoainekseen sitoutuneen fosforin lisäksi myös liukoisten ravinteiden kuormitusta. Menetelmää voidaan hyödyntää muun muassa yhteisten ojitusinvestointien yhteydessä. Menetelmällä voidaan parantaa nykyisten suojavyöhykkeiden vesiensuojeluvaikutuksia. Hankenumero 302830
- ❑ Hankkeen tavoitteena on rakentaa Liminganlahdelle noin 2 hehtaarin kokoinen **mallikosteikko**, joka toimisi jatkossa niin koulutuksellisenä, kosteikkotietoutta lisäävänä ja matkailullisena elementtinä ja osana Liminganlahden luontokeskusta. Mallikosteikkokokonaisuus on suunniteltu osittain esteettömäksi, mikä mahdollistaa laajan kävijäryhmän virkistyskäytön. Hankkeen yltäavoite on lisätä kosteikkoluontoon liittyvää arvostusta sekä ymmärrystä kosteikkojen merkityksestä ja hyödynnettävyydestä esimerkiksi maanviljelijöiden, metsätalouden, kuntalaisten, matkailijoiden sekä lasten ja nuorten parissa. Hankenumero 309881
- ❑ Hankkeen tavoitteena ja toimenpiteenä on rakentaa PSS ry:n **Pohjanlahden toiminta-alueelle uusi huoltoalus**. PSS ry työskentelee saariston ja vesistöjen ympäristön hyväksi tuottamalla vesilläliikkujille ja muille saariston virkistyskäyttäjille tarkoitettuja palveluita, jotka edesauttavat vesistöjemme puhtautta ja roskattomuutta ja vähentävät rehevöitymistä. PSS ry:n Roope-palvelut mahdollistavat sen, että alueella vapaa-aikaansa viettävillä ei ole tarvetta jättää roskia luontoon tai päästää veneiden käymäläjätevesiä vesistöihin. Tämän työn mahdollistamiseksi PSS ry tarvitsee huoltoaluksen, jolla voidaan operoida juuri kyseisällä alueella. Hankenumero 294274

Investoinnit ilmastonmuutoksen hillitsemiseen ja siihen sopeutumiseen

- Maaseuturahoituksella voidaan tukea investointia, joka vähentää negatiivisia ilmastovaikutuksia ja tavoittelee ilmastoneutraaliutta. Investoinneilla luodaan ja parannetaan maaseudun energia- ja resurssitehokkuutta sekä turvallisuutta. Tällaisia hankintoja voivat olla esimerkiksi yhteisöjen kokoontumistilojen energiantehokkuutta, -säästöä ja uusiutuvaa energiaa edistävät investoinnit, kuten aurinkopaneelit ja ilmalämpöpumput.
- Lisäksi tukea voidaan myöntää esimerkiksi kierrätyksen ja jakamistalouden investointeihin. Tuen avulla voidaan varautua myös sään ääri-ilmiöihin.

©maaseutuverkosto
Kuvaaja: Jyri Tiusanen

Esimerkkejä ilmastoinvestoinneista

- Virkistysalueilla tapahtuvaan tulentekoon liittyy monia haasteita niin luonnon, ilmaston, virkistyskäyttöpalveluita hyödyntävien retkeilijöiden kuin niitä tarjoavien toimijoiden näkökulmista. Tulipaikkojen ulkopuolella tapahtuva luvaton tulenteko on virkistys- ja luonnonsuojelualueilla ikuisuusongelma. Toisaalta myös virallisilla tulipaikoilla ilmenee ongelmia maastopalovaroituksen voimassaoloaikoina. Ilmastonmuutoksen myötä kesien keskimääräinen lämpötila nousee ja kuivuusjaksot lisääntyvät, mikä kasvattaa maastopalojen riskiä. Näin ollen tulentekoon liittyvät ongelmat korostuvat entisestään ja vaara arvokkaiden luontoalueiden tuhoutumisesta on merkittävä. Uudenmaan virkistysalueyhdistys Uuvin toteuttamassa Energiaa taukopaikalta -hankkeessa **rakennetaan kaksi uutta taukopaikkaa, joiden yhteensä neljään katokseen asennetaan pääosin aurinko- ja tuulienergialla toimivat sähkögrillit**. Hankenumero 309067
- Biohiiletysessä on suuria mahdollisuuksia eri toimijoille. Myös yhteisöt ja pienyrittäjät voivat saada biohiiletuksesta uudenlaista toimintaa. Teeman kasvavan suosion sekä hiilensidonnan ajankohtaisuuden seurauksena on syntynyt tarve laajentaa hiiletystietouden jakamista astetta laajamittaisemman ja resurssitehokkaamman retortti-menetelmän piiriin. Retortti-tekniikka hyödyntää puun hiiltymisessä vapautuvat pyrolyysikaasut prosessin vaatiman lämpöenergian tuotannossa. Tällä hankkeella Maaseudun Sivistysliitto hakee rahoitusta yleishyödylliseen investointiin **mobiilibiohiiletysretortin hankkimiseen**. Mobiiliretortilla järjestetään vuosittain 10 -25 biohiiletysnäytöstä, tapahtumaa tai työpajaa. Maaseudun Sivistysliitto kouluttaa oman ympäristötiimin työntekijät sekä kumppanijärjestöjen ihmisiä biohiiliretortin käyttäjiksi. Maaseudun Sivistysliitto on myös osatoteuttajana Oulun yliopiston vetämässä JTF-hankkeessa Hiilestä moneksi Pohjois-Pohjanmaan alueella. Siinä MSL rooli on esitellä biohiiletystä sekä alueen viljelijöille että laajalle yleisölle. Hankenumero 266779

Investointihankkeiden rahoituslinjauksia, Pohjois-Pohjanmaan alueellinen maaseutuohjelma 2023-2027

- Yleishyödylliset investoinnit ilmasto, luonnonvarat ja luonnon monimuotoisuus
  - Tuemme maatalouden ja maaseutualueiden ympäristön parantamiseen tähtääviä toimia, priorisoiden yleishyödyllisissä investoinneissa **vaikuttavuutta, siirrettävyyttä ja elinkeinolähtöisyyttä**
  - Yleisesti ottaen rahoitamme isoja/seutukuntatasoa laajempia tai maaseudun kehittämisen kannalta erityisen merkittäviä yleishyödyllisiä investointeja
    - yleishyödylliset ympäristö ja ilmastoinvestoinnit ovat kuitenkin usein paikallisia, mutta maaseudun ja ympäristön kannalta ne voivat olla merkittäviä (esimerkiksi uudenlainen toimintatapa/teknologia/menetelmä, mistä muut voivat oppia, laaja käyttäjäjoukko esim. yhteiskäyttölaitteet yms.)
- ELY-keskuksen rahoitus kohdistuu pääsääntöisesti taajamien ulkopuolisille harvaan asutuille ja ydinmaaseutualueille, vain erityisin perustein kaupungin läheiselle maaseudulle, kaupungin kehysalueelle tai ulommalle kaupunkialueelle (esim. hankkeen kokonaisjärkevyys, suurin osa hankkeesta maaseutualueella, erityinen merkitys maaseudun kehittymiselle tms.) ArcGIS - Oulun seudun CAP27 tukialuerajaus ja kaupunki-maaseutuluokitus

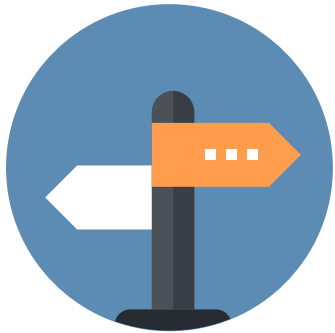

Yleishyödylliset ympäristö- ja ilmastoinvestoinnit

Tuen ehdot

Hankkeilla lisätään maaseutualueiden kylien ja kuntien kestävyyttä ja elinvoimaisuutta niin asumisen, harrastamisen kuin yrittämisen toimintaympäristönä.

- ☐ Tuettavasta yleishyödyllisestä investoinnista saatava hyöty tulee ohjautua alueen asukkaille ja muille toimijoille
- ☐ Tukea ei voida myöntää
  - ☐ yksityiselle henkilölle
  - ☐ yksittäisen yrityksen tai maatilan investointeihin
  - ☐ kuntien tai valtion vastuulla olevien lakisääteisten peruspalvelujen tuottamiseen
- ☐ Tukea voidaan myöntää investoinnin toteuttamiseksi tarpeellisiin ja kohtuullisiin kustannuksiin, joita voivat olla:
  - ☐ **Aineellisia investointeja:**
    - ☐ rakennuksen hankkiminen, rakennuksen, rakennelman tai rakenteen rakentamista
    - ☐ koneiden, kaluston, ja laitteiden hankkiminen
    - ☐ Viranomaisluvut
  - ☐ **Aineettomia investointeja:**
    - ☐ Luonnonhoito tai kunnostustöitä
    - ☐ käytännönläheistä tutkimusta, kehittämistä ja osaamisen lisäämistä (tietotaidon kartuttamista)
    - ☐ verkkoalustoja tai verkkopohjaisia sovelluksia
  - ☐ **Investoinnin suunnittelukustannukset**, vaikka olisivat syntyneen ennen hakemuksen jättämistä

Yleishyödylliset ympäristö- ja ilmastoinvestoinnit

Tuen ehdot

- ☐ **Julkisen tuen määrä enintään 80 %** hyväksyttävistä todellisista ja kohtuullisista kustannuksista ja **yksityisen rahoituksen osuus tulee olla vähintään 20 %**
  - ☐ Julkisen tuen määrään lasketaan näin: ELY-keskuksesta haettu tuki ja mahdollinen kunnan tai muun julkisen tahon myöntämä avustus samaan investointiin
- ☐ Tukea voivat saada yksityis- ja julkisoikeudelliset yhteisöt, esim. oppilaitokset, kyläyhdistykset ja muut yhdistykset, järjestöt, kunnat, osuuskunnat, osakaskunnat
  - ☐ Kun tukea myönnetään julkisoikeudelliselle yhteisölle, muun julkisen rahoituksen osuus julkisesta rahoituksesta on oltava vähintään 30 prosenttia.
    - ☐ **Esimerkki, kun hakijana on kunta:**
      - ☐ Hankkeen kustannusarvio on 100 000 €, julkinen tuki enintään 80 % (80 000 €) ja yksityistä rahoitusta 20 % (20 000 €)
      - ☐ Kunnan omarahoitus 24 000 €, (30 % julkisesta tuen määrästä 80 000 €:sta)
      - ☐ ELY-keskuksen tuen osuus 56 000 € (70 % julkisesta tuen määrästä 80 000 €:sta)

Yleishyödylliset ympäristö- ja ilmastoinvestoinnit

Tuen ehdot

- ☐ Yhteisöllisessä hankkeessa yksityisenä rahoituksena voidaan hyväksyä **vastikkeetta hankkeen hyväksi tehtyä työtä, eli talkootyötä.**
  - ☐ Henkilötyö 20 € / h
  - ☐ Henkilötyö (20 €) + talkootyökone (40 €), yhteensä 60 € / h
- ☐ Hakijalta edellytetään **riittäviä taloudellisia ja toiminnallisia edellytyksiä toteuttaa hanke**
- ☐ **Harkinnanvarainen tuki**
- ☐ Tuki maksetaan jälkikäteen, edellyttää hakijalta väliaikaisrahoitusta.
  - ☐ Ennakkoa 20 % myönnetystä tuen määrästä, enintään 100 000 €, kerran hankkeen toteuttamiseksi
- ☐ **Investoinnin pysyvyys ja hoito**
  - ☐ HUOM! Maanomistajien luvat, vuokrasopimus, vuokranantajan suostumus investoinnille
  - ☐ Yhteiskäyttöalueille ja koneille käytösäännöt ja sopimukset jatkohoidosta kannattaa sopia hankeaikana

Tuen hakemisesta:

- ☐ Tukea haetaan Hyrrä-järjestelmän kautta: [Hyrrä \(ruokavirasto.fi\)](https://ruokavirasto.fi/hyrra)
- ☐ Jatkuva haku
  - ☐ Hankkeet arvioidaan hakujaksoittain: 31.1., 30.4. ja 30.9. (valintajaksojen päivämäärät löydät [maaseutu.fi –Pohjois-Pohjanmaa –aluesivulta \(maaseutu.fi\)](https://maaseutu.fi/pohjois-pohjanmaa-alue)
  - ☐ 1.10.-31.10.2025 (Pohjois-Pohjanmaalla erillinen hakujakso yleishyödyllisille ympäristöinvestoinneille),
  - ☐ Hankkeet arvioidaan valtakunnallisin valintakriteerein [Valintakriteerit \(ruokavirasto.fi\)](https://ruokavirasto.fi/valintakriteerit)
- ☐ Tutustu valtakunnalliseen hankerekisteriin: [Hankerekisteri \(maaseutuverkosto.fi\)](https://maaseutuverkosto.fi/hankerekisteri)
- ☐ Lisätietoa Ruokaviraston sivuilta [Yleishyödylliset ympäristö- ja ilmastoinvestoinnit \(ruokavirasto.fi\)](https://ruokavirasto.fi/yleishyodylliset-ymparisto-ja-ilmastoinvestoinnit)

Kiitos!

Kukka Kukkonen, asiantuntija
puh. +358 295 038 232, kukka.kukkonen@ely-keskus.fi

Pirjo Onkalo, asiantuntija
+358 295 038 108, pirjo.onkalo@ely-keskus.fi